

ХАҢМАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
16 КҮНҮТЭН ТАХСАР

ОЛОХ

КУЛЬТУРА ҮЛЭҢИТТЭРИН МУНҢАХТАРА

Сотурутаабыта улууспут киһиҥэр культура үлэһиттэрин субэ мунҥахтара буолан ааста. Манна кыттыһы ыллылар: СР культура уонна духовносса министрик бастаҥы солбуйааччы К.К.Корякин, улуус баһылыгыҥ социальнай болпуростарга солбуйааччы И.И.Яковлев, финансовый управление специалиһа Л.И.Попова, культура управлениетин начальниһа М.Г.Сибиряков уонна нэһиликтэр культураҥа тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ.

Кэспэтин, сүрүннээн, үлэ-хамнас туһунан барда. 2002 - 2005 сылларга ылыныллыахтаах культура тэрилтэлэрин "Сайдыы" программаларын дүүллэһин, бигэрэтин уонна быйылгы кыстыкка бэлэм, былаанналар үлэлэр тустарынан болпуростар көрүлүннүлэр.

Мунҥаҥы управление начальниһа М.Г.Сибиряков киһиҥ тыһынан аста. Киһи бэйэтин этиитигэр культура тэрилтэлэрэ хайдах дьаһанан олохторун, үлэ-хамнас тустарынан сырдатта. Улуус үрдүнэн культура эйгэтигэр 235 киһи штат баһытынан үлэлиир, олортон 17-тэ үрдүк үөрэхтээх, 50-на орто анал идэлээх, 32 культура дыктэ баар. Кадрыйан хаачылыгы толору дияхха сөл, ол курдук, билигин туругунан биһи миста аһаҥс тулар. Культура дыктэлэрэ бары кэриэтэ капиталнай өрөмүөнүз маданиллар, материальнай-техническэй баалара мөлөх. Үлэ барбыт да эбит буоллаҥа, кыра, барытэстэри кыһаҥ салпат. Быйылгыттан Чурапчытааҥы оҥо музыкальнай оскулатын филиала Хатылыга аһыллан үлэлээн эрэр.

2002-2005 сылларга культура тэрилтэлэрин үлэлэрэ "Сайдыы" программаны ытыллыахтаах. Бу үс сыллаах, улууска культура сайдыытыгар туһуламмыт программа мунҥахха бигэрэтин. Программа 7 салааттан турар. Олортон биһи улаханнарын "Культурнай нэһиликтэһи" туһунан буолар. Манна музейдар үлэлэрин-хамнастарын сөргүтүү, кэспэтин киһиҥэр. Бу программа музейдар фондаларын кэспэтин туһунан кэспэтин киһиҥэр түбэһэххэ буолбатах. Билигин улууспутугар 20-чэ музей баар, эрэри олус эргэлэр, баалара кыра. Марк Гермогенович биһиэхэ музей үлэтэ, атын улуустарга холоотоххо, лаппа хаалан иһэрин этэн турар, бу салаага улахан болломто ууруллуохтааҥы бэлэстээтэ. Киһи хоту көлөрүлүү 60 сылын туолуутугар аһаҥс халлаан аһыгар музей аһаҥс, культура үлэһиттэрин музейын тэрийэргэ былааннары иһитиннэрдэ. Иккис салааҥа библиотекалар фондаларын кэспэтин, нэһиликтэһи библиотекка суолатын, сырдатар үлэтин үрдэтин буолар. Маннаах, сүрүннээн, материальнай-техническэй баалары бөөгөтүүгэ үлэ эрэйиллэр. Эдэр талланыры булуу уонна арийыгы тупса салаа баһытынан киһиҥэр. Норуоттан тахсыбыт талааннары арийыгы, уон тарбахтаах устары үксэтигэ туһуламмыт дьаһаллар,

быыстаккалар сыл устата былааннаахтык ытыллыахтаахтар. Итинни таһынан культура тэрилтэлэрин материальнай-техническэй бааларын ханатыгыта элбэх үлэ ытыллыа былаанналар. Маннаах сүрүн тутуулар "үтө дымаа" хамсааһын нитинэн ытылла тураллара бэлэстэниэ. Ол курдук, быйыл Мындааайыга саҥа кулууп, Чурапчыга иччат культурнай-сынныанар киһиҥ үлэбэ киһиҥэрээтэр. Бу ньыманан атын да нэһиликтэргэ былаанна киһиҥэр тутуулар бааллар.

Марк Гермогенович ыһахтары тэрийин болпуростугар кэспэтин тохтоото. Саха омук былыр-былыргыттан биһиҥэр, кэтэһэр, саамай улахан бырааһынныгыҥ ыһаҥы тэрийин биһиҥ улууспутугар ситэхото кыаллыбатын, бырааһынныгы сүрүн чааһа хун аһарынан түмүктэнэрэ тутаһын этэн турар, маннаах олус улахан болломто ууруллуохтааҥы туһунан санаатта. Итинни таһынан төрүт былыргы бырааһынныгытары (таһка, идэһэ өлүүтэ, мунха, Нэукулун уо. д. а.) бэлэстэһини үтө үгэскэ кубулуйан олорсуу иччатты духовнай өтүнэн баһытарга улахан суолталыһа.

Культура тэрилтэлэрин объектара үүмүт кыстыгы балай да бэлэстээх көрүстүлэр дикэн бэлэстэниэ. Былырын Чыаппара уонна Төлөй бөлүлүктэригэр улахан тонуу тахсыбыта. Олтон билигин маннаах баһыаннаа Хадаарга уонна эмэ Чыаппарага тахсар кутталлаах. Төлөбүрдээх өгөнү оһоруу былырынныгы түмүгүн мөлөх. Оноука управление салалтата быйылгыттан биһи кэспэтин биһиҥэр киһиҥэр үлэлири былааннаһар.

Дакылаатчыкка, мунҥах ыһырылаах кытаһыларыгар киһиҥэр болпуростар, сүрүннээн, үлэ-хамнас туһунан буоллулар. Мунҥах кыттылаахтара капиталнай өрөмүөнүз көрүлэр харчы кыратын, тухаха да тийбэтин, сорох Сынналан киһиҥэрэ букатын да ылбакка олороллорун, сорох аналлаах ыстыһанан көрүлэр уонна народнай коллективтарга аһаммыт үлэ төлөмөтө ыралаһытын, олоҥхо музейын аһылыгыгар. Культура уонна духовность министрствотын, улуус дьаһалтатын кемолорун, культура үлэһиттэригэр нуорматта суох үлэ чааһа кэспэтин тоҥо аһылыбат буолбутун туһунан уо. д.а. интэрнэһиҥиҥэр болпуростарыгар иһиттэрин иһитилэр. Баһылык солбуйааччыта И.И.Яковлев маннаах улуус үрдүнэн көрүлүбүт үлэ сорох эрэ ыстыһыларга төлөрү кэлэрин, кулааһыга суруллубут харчы кэспэтинтэригэр тийэ улуус бюджеттар киһиҥэр, олтон харчы тийбэххэ хаалар салааларыгар улуус бэйэте дьаһанан аттарын туһунан эппиэт бэрэрдэ.

Мунҥахха элбэх тыл этилиннэ. Түмүгэр 11 пууннаах резолюция ыһыллына.

С.БОРИСОВА.

Орто дойдуга төрөөн, киһи мугугунан бырабар мунур үйэтигэр үгүһү көрсөр, үтө үксүүрүгэр, кыһалга кыһырыгар кыһаллар. Билигин ырахан, уустук кэмкэ өһөсөһөр улахан киһи бүдүрүгэр, санаага алдыанар, муор-туор олохтоһор. Ол да буоллар, киһи барыта оҥо туһугар олох олоһор, оҥо баар буолан олох салбанар. Оттон биһиҥ ортобутугар төрүүбүтэн олох бары кэспэтин, үтөтүн билэр кыаһа суох кырачаан оҥолор күн сирин көрөллөр. Биһиҥ улууспутугар 1-16 саастаах 84 инбэлиит, олох истэригэр суһал операцияга аһанан баран үлэ-хамнас кыры-ымчыгынан аһатанан эмтэмэккэ сылдьар оҥолор бааллар.

Улууска саҥа тэриллэбит "Маарыкчаан иччаттара" общественнай түмсүү көрүлэһининэн сэттинньи 13 күнүгэр аһымал санаа акцията ытыллына. Үтө "санаабыт, сэттэ кыһааһыт" киһиҥэр олохторугар иһааһа үөрүүтүн, кырачаан киһи мунҥэрин саһаахтын дикэн бу иччат түмсүүтэ бастаһы улахан дьаһалын ыһыта. Оноука П.И.Решетников аһынан народнай театр коллективна, иччат управлениета уонна "Маарыкчаан" телестудия төһүү күүс, көмө буоллулар.

"Оҥо туһугар үтө тускулланын бүгүгүгү дьоро кыһа!" дикэн тылларынан

"УУНАБЫТ СИБЭККИ ДЬӨРБӨТҮН"

айар талааннар концердара сабаланаар. Мелодистар С.Константинова, А.Барашкова, Н.Сибиряков, М.Романова, А.Васильева, Е.Ефремова, М.Латыпов уонна "Көлүкэнэн" оҥо образцовай ансамбля бу дьаһалга үөрүүнэн кыттыларга сөбүлэһэн, көрөөччүлэр уонна тэрийээччилэр махталларын ылылар. Бу акцияга тэрилтэлэр уонна биһиҥэр дьонно эмэ кыһыннылар. Ол курдук, киһи баһыһа, Маарыкчааннааҥы потребобщество, "Сахателеком" филиала, үөрэх управлениета, уоттан баһыһыт эһэрээт, налоговай инспекция, тыа хаһаайыстыбатын управлениета, "Сахабул" харчынан көмө оһордулар.

Биһиҥэр дьонно-тон тыһыл, үлэ ветерана Агратена Игнатевна Санникова иччат бу тэрийинин өһөһү алгыс тыһыл аһаата, мелодистка Анна Барашкова материальнайкомону таһынан" Аһыммыт сүрэхпит сылааһын биһиҥэрэ-хэһиҥэр уонна барыта этэннэ буоллун дикэн алгыһын",—

дизбитэ бу акция сүрүн санаатын хас биһиҥэр киһиҥэр тийэртэ.

Киһиҥ 9 чаастан иччатка аналлаах шоу-дискотека тэрийиннэ. Манна киһиҥэр үлэ эмэ акцияга киһиҥэр. Биһиҥэр кэспэтин сэттэтигэр комиссия үлэлэстэ, киһиҥэр сууманы (31756 солк.) туту дьонно иһитиннэрдэ. Бу көмө чопуу аһанан тийэр, биһиҥэр Москвага суһалдигностикага уонна эмэ барар оҥоһо Проконьева Уляга, иһиҥэр Дьоккуускайга операцияга барар Елисей Петяга. Сэттэ кыһааһыт, үтө санаабыт эһиҥэр күүс-көмө буолуохтун, барыта этэннэ буоларыгар эһиҥэр.

Түгэнинэн туһунан "Маарыкчаан иччаттара" общественнай түмсүү "Уунабыт сибэки дьөрбөтүн" аһымал акцияга кыттыбыт бары тэрилтэлэргэ, айар талааннарга, биһиҥэр дьонно барыта махтал, баһымба тылларын тийэрдэ уонна чоруун доруубуйаны, саргылаах олоһу баһаарыт биһиҥэр оҥо, тийэ баһыһынан сайдарытыгар биһиҥэр сүрүн сыһанасыт үтө, аһымал санаа буоларын үүнэр көлүөнэ-битигэр тийэрэххэһиҥэр, өйдөтүөххэһиҥэр дикэн ыһылар.

М.Д.ЗАХАРОВА,
"Маарыкчаан иччаттара" түмсүү чилиһи.

ДЬОКУУСКАЙЫ КӨРДҮБҮТ

Киһи соннуһулар. Саха сиригэр төлөбүтэ үйэ аһарыгар чугаһаата. Ол тухары биһиҥэр, килэкилэр, Дьоккуускайы көрбөккө олорбуллу. Ону дьэ бу сотурутаабыта саҥа аппаратура туруоруллан столицабыт биһиҥэр аһыһыны көрөр буоллубут. Маны таһынан олохтоох телевидение үлэтэ хас да сыллар кэспэтинтэн саҥа сөргүтүлүннэ нэһиликтэһи сонуннарын, араас олохтоох биһиҥэрлэри көрөр уонна улууска, республикага ытыллар дьаһаллар, концертар, күрэхтэһиһиҥэр тустарынан үтүлүбүт плеикалары билсэр кыахтаныһыт.

Манна эбэн телефонмут линията алта каналынан улууска быһа тахсар тыһа оһоһулан уонна "8-ка" саҥа холбоһон кодунан ханна баһаарыт быһа тахсар буолбуллу сибэспитин көдүүстээх оһордо, быдан тупсарда.

Бу саҥа килэкилэр барылар нэһиликтэһи биһиҥэр дьаһалтата (баһылык Игнатев И.П.) дьон-сөргө туһугар кыһамнытын түмүктэринэн буолар.

И.П.ОНОМАРЕВ,
хаһыат общ. корр.

УОТУНАН ТУТТУУ ТӨЛӨБҮРҮН – КЭМИГЭР УОННА СӨПКӨ!

Аһыгы кэспэтин ирдэбилиһинэн тух барыга төлөбүрдээх буолла. Хас биһиҥэр киһи оһу тустаах эбэһиниһиҥэр курдук ыһыһыахтаах. Ханна баһаар өһө көрүгэ бэриллибит сөт баһыһынан кэспэтин төлөбүөхтээх. Төлөбүтүн да, сөдүһиҥэр, сылааска үөрэ-көтө олор.

Уотунан туттуу иһин киһиҥэр харчы нолуок араас көрүгэһиҥэр бюджетка киһиҥэр бары билэбит. Онон бюджет тэрилтэлэригэр хамнаһы кэспэтин төлөбүтүн уотунан туттуу иһин төлөбүтү кэспэтин оһорортон быһааччы тутулукаах. Эбэтэр уоттарын төлөбөккө олороччулар аһи бастаан бэйэлэригэр кыһаһы оһосоллорун өйдөтөһэһиҥэр.

Бу дьыл сэттинньи 1 күнүгэһи туругунан саамай элбэх иһиҥэр мунҥахтар:

"Туймаада-нефть" ДГУП – 7093 солк. 42 харчы

"Центрикутс. аб" ГУП – 37853 солк. 28 харчы

"Чолбон" б/х – 1158 солк. 56 харчы

"Ургэл" б/х – 1559 солк. 47 харчы

"Аартык" ХЗС – 5058 солк. 27 харчы

"Оптовик" ХЗО – 17393 солк. 28 харчы

"Кыһыл" ХЗО – 29992 солк. 80 харчы

Пудова М.С. ЧП – 48672 солк.

Артемов Е.Е. ЧИП – 3864 солк. 48 харчы

Дьэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыга управлениета – 563674 солк. 85 харчы.

Маны тэһэ төлөбөт биһиҥэр дьонно, чаһынай ыһаллар эһиҥэр бааллар. Уһун тыһынны кыһамныт кэспэтинтэн уотунан туттуу улаатар. Үгүс ыһаллар дьаһаларык электрическэй оһоһунай сыһыһыналар. Ол эрэри ТЭН-иһиҥэр туттуу быраабылаларын тутуспаттарыттан биһиҥэр

контралердарыт кэспэтин бэрэбэркэлэһиһиҥэр элбэхтик уоран тутта олороччулар тутуллаллар. Дьэһэ ТЭН холбоһуох иһиһиҥэр Киһи электрическэй ситимтэн көнүл, РЭС-тэн төх-уһулуобуйа, Энергонадзортан уонна Энергосбыттан допуск баар буолуохтаах. Маннаах докумуоннара суох ТЭН-и холбоһон олороччулар уоту уоран туттааччыларга киһиҥэр, быраабыланы кэспэтинтэригэр уоттара баһыһаллар уонна перерасчет оһоһулар.

Уотта суох биһиҥэр да хун кыһаһы олорбуллу, онон энергетиктар ыһыраллар: уоккутун кэспэтин төлөһиһиҥэр – иһиҥэр иһиҥэр эрэллээх буолуоххут!

Энергосбыт Чурапчытааҥы учаастага.

АХСЫННЫ 23 КҮНЭ — СР ПРЕЗИДЕНИН БЫБАРДЫР КҮН

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ПРЕЗИДЕНИГЭР КАНДИДАТ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ КОЛМОГОРОВ

ров үөрэнээччигэ Макар Яковлев быбардаммыта, оттон Василий Васильевич уонна өссө уонча биэр идэлээхтэрэ — юристар Саха Республикатын парламентагар сокуону түстүүр депутаттарынан таһыллыбыттара. Ити кэмнэ Василий Колмогоров республика прокуратуранан ананан профессиональной эбээһинэһин депутаттыр үлэтин кытта дүүрээлээбитэ.

1991 с. дойдуга путч буолбута. Республика прокуратура халбаннаабат позицияларбута: путч — государствоны уонна Конституцияны утары бары дьон сыаналаабыта. Түмүгэр путчу кытта сибээстээх собуулаах республикабытыгар охсууну өгөрбөтөхтөрө. Ити, биллэн турар, дойдуга үрдүкү салалтатын өттүттэн үрдүк сыаналы ылбыта.

1994 с. ыам ыйыгар Василий Колмогоров Москвадан телефоннаабыттара. РФ Прокуратуран солбуйааччытын дуоһунаһыгар Россия Генпрокуратураһыгар үлэһэ ынырыбыттара. Ити үрдүк дуоһунаһа Василий Колмогоров куруук сокуонунан, суобаһа тугу этэринэн салайтаран үлэтир, бэйэтин дьыалатын бэрт үчүгэйдик билэр.

Генеральной прокуратура кэнники икки сүлгэ Президент Владимир Путин "олигархической структуралары былааска чугаһалат" политикаһын олоххо киллэрингэ угуһнаахтык үлэлээтэ. Ити үлэ Василий Колмогоров аатын кытта ыкса сибээстээх. Генпрокурор солбуйааччыга Колмогоровка "мундир чизик", "бэрээдэктээх буолуу", "эппит тылга туруу" дьон көннөрү өйдөбүллэр буолбатахтар.

Саха Республикатын Президентин дуоһунаһыгар кини кандидатын туруорууга этии киллэрини столицада олорор биэр дойдулаахтара өгөрбүттара, кэлин итинки республика олохтоохторо кыттыспыттара. Кинилэр Василий Колмогоровы сахатын дьонугар киник биллэр, убаастанар дьоннортон биридэстэринэн ааһан, бастаан турар, кини сөбүмэр баай опытыгар, үгүс проблемалары түгэтиригэр түөрү биллэригэр, халбаннаабат характерыгар эрэнэллэр. Биэр дойдулаахтара республикада тахсыахтаах үгүс уларыһылар, эрэллэрин Василий Колмогоров аатын кытта сибээстииллэр.

Василий Колмогоров генерал-полковник званиетыгар тэннээр юстиция бастагы кылаастаах Государственной советнига чыынаах. "Бочуот Знага" орденынан, медалларынан наараадалаабыта. Российская Федерация уонна Саха Республикатын үтүөлээх юриһа.

Олорун төүрт уонча сыллаах үөрүүтүн-хоһолтоотун педагог идэлээх кэргэнэ Людмила Ивановна тэнгэ үлэлэстэр. Колмогоровтар дьиз кэргэнэрэ олох суолугар үтүмүт үс өбөлөөхтөр.

В.В.Колмогоров былаас тутулуун бөбөргөтүүнү, федеральной да таһымна, төрөөбүт республикатын да таһымна бэрээдэги, дисциплинаһын, сокуону халбаннаабакка тутуһууну ирдир. Кини экономика өттүнэн сайдылаах, гражданын олохторо үрдүк таһымнаах республикалартан турар биэр кэлим уонна күүстээх Россия иэниги дьылбатыгар халбаннаабат эрэллээх.

Василий Васильевич Колмогоров кытта вице-президент дуоһунаһыгар Саха сиригэр 1978 сыллаахтан олорор, үлэтир Владислав Александр Васильевич регистрацияланна. Кини СР Государственной Муннабын (Ил Түмэн) депутата, Бэрээстэбинтэллэр палаталарын председателин солбуйааччы.

КҮНДҮ БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫБЫТ!

Республика олохтоохторо талан ылбыт Президент Михаил Ефимович Николаев буолары турар быбарга кытта кыттыбатын туһунан араас сурахтардан, дьон-сэргэ өйүн-санаатын бугуйда. Биһиги, республика төрүт олохтоохторо, ол политическай оонньоу угаайытыгар киирэн биэрбэккэ, үлэли олохтор Президенттин салгы өйүүр ытык нэстээхпит.

Михаил Ефимович биһиги баар-суох политикты, Саха сирин олохтоохторо ытыктыр кийбит быбар хампааньыгар кыайара биллэр. Дьэ ол иһин туох баар ныманан кинини туората сатыылар. Олоҕо суох сурахтарга кыһаммакка сурун кандидатын киник салгы өйүүрүк, агитацияны күүһүрдүбүт!

Президент республика интэриэһин салгы көмүскүүр бигэ санаалаах. Дьылбатын бүтүүнүн нуруотун интэриэһин көмүскүүргэ анаабыт кийбитин Михаил Ефимович Николаевы туох да саарбаҕа суох, биэр кийи курдук өйүүбүт!

СР Президентигэр кандидат
М.Е.Николаев өйүүр
республикатаабы штаб.

БИГЭТИК ӨЙҮҮРГҮТҮГЭР ЫҢЫРАБЫТ!

Биһиги, Д.П.Коркин аатынан Чурапчытаагы спортивнай интернат-оскуола, физическай культура уонна спорт институтун ветераннара, пенсионердар М.Е.Николаев СР Президентигэр кандидатынан турбутун, онуоха сөбүлэни биэрбитин улахан үөрүүнүк, астынынан көрсүбүтүт.

СР маңнайгы президент М.Е.Николаев ыһыт политикатын биллэрибит. Кини салайыт кэмигэр Саха сирэ күүскэ сайына, иһин дьик эрчимнээхтик хардылааҕа. Экономическай, социальная өттүнэн туруктаах буолан иһэригэр, культура, искусство, нуруот үөрэтирин ситиһиллэригэр үөрбүт. Кэлэр өттүгэр бу политикатын салгы ыһыт, төрөөбүт республикатын сайды өссө үрдүк таһымнаах таһаарыгар саарбахтаабыт.

Онон улууспут бары сааһырыт олохтоохторун, үлээннээхтэригэр М.Е.Николаев кандидатын бигэтик өйүүргүтүгэр уонна кини иһин куоласкытын биэрэргитүгэр ыһырабыт!

(Сурук Д.П.Коркин аатынан
республиканской спортивной
интернат-оскуола, физическай
культура уонна спорт институтун
сэри, тыл, педагогическай
үлэ ветераннарын уопсай
муннаахтарынан ыһылына.)

(Матырыйааллар СР Президентигэр
кандидат М.Е.Николаев быбардыр
фандатыттан төлөнүлэр.)

РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНИГЭР ЭРГИЧЧИ БЭЛЭМНЭЭХ КАНДИДАТ

Республикабыт Президентин быбардыр күмүт чугаһан истэрин аайы 11 Президент дуоһунаһыгар кандидатынан регистрацияламмыт дьоммут быбардааччыларын сэтлөрүгэр ыһтар агитационнай үлэлэрэ күүһүрэр, кини далааһыннаан. Дойдум дьонно сыта-тура толкуйдаан быбарга кыттарга санаалаахтарын биллэбин, ол иһин бэйэм бу быбарга хайдах куоластыр-санаалаахпын үлэлэстэргэ баалаахпын.

Бастаан турар, Россия да, республикабыт да Президентин дуоһунаһыгар икки болдьохтон ордук кини да, хайдах да үчүгэйдик үлэлэтигэр иһин талары тус бэйэм утарабын. Олорон кэлбит историябытыгар баар алдаастары хатылаабыт, сайдылаах госудаары демократическай принциптэргэ олобуран салайааччыларын санаттан-сана күүстэри, сибээһэ өйү-санааны бэйэлэрин олохторо сайдарыгар анаан киллэрэр бааттан ижилли болдьоххо эрэллэр үгүс хоһобурдарынан сирдэтэн.

Регистрацияламмыт Президент кандидаты барыларын кэриэтэ үчүгэйдик биллэбин. Кинилэртэн талан ылган, чорботон, Василий Васильевич КОЛМОГОРОВКА куоластырга сананым. Того? Ааспыт уон сүл устатыгар правовой госудаары үскэти кыайан ситиһилибэтэ. Билигин Россия сана салалтата, кини Президент В.В. Путин госудаары былааһы бигэргэтигэ сөптөөх сүлү тутуста. Россияга, кини уобаластарыгар, субъектарыгар ыһылыт уонча сана

ыһылар сокуоннары Россия Конституциятыгар сэт түбэһиннээн бэрээдэктээһини олохтоһууну тус бэйэм өйүүбүн. Бу олус уустук үлэни республика, кини олохтоохторун интэриэстэрин туһугар ыһыа дьон Василий Васильевич Колмогоровка толору эрэнэбин. Кини идэтинэн юрист-правовед, билигин Россия Генеральной Прокуратуран бастагы солбуйааччы быһыытынан сэттис сүлүн үлэли сүлдэр. Россияга эр биллэр буолбаккыт, аан дойду үгүс дойдуларыгар биллэр юрист-аналитик буола үүнүк.

Кэниги сүлларга Россияга эр буолбакка тас дойдуларга тийэ биллэбит айдааннаах, экономическай сокуоннары кэһэн бэйэбит Гусинский, Березовский курдук олигархтар олус бутуурдаах дьыалаларын силэстийлээн, сокуону кэспиттэрин дакаастаан хоһуобунай дьыала тэрийтиригэ, үгүс финансовый, экономическай экспертэри, следователлэри түмэн, кинилэри салайан үлэтигэ киниэхэ нуруот хаһаайыстыбатын араас салааларын үлэлэрин бары ыһыгынычылгытын биллэригэр толору кыагы биэрбитэ. Ол иһин мин кинини уруу уонча хаһаайыстыбаныа суох буолуу куолабайдарын булээбин, экономиканы хайдах көдүүстээхтик салайан үлэлэтигин үчүгэйдик билэр юрист-практик быһыытынан сыаналыбын.

Сорох дьон прокуратураны буруйдуур, сэмэлиир эр сыаллаах-соруктаах үлэтир курдук өйдүүлэр. Дьининэн, прокуратура сокуону арааччылыр, госудаары аатыт-

тан хас биридэбитин көмүскүүр тэригэ. Ол да иһин бу күнүргэ Василий Васильевич Колмогоров быбардааччыларын кытта көрсүүтүгэр үгүс быбардааччылар тус бэйэтин көрсөн, араас кыһалгаларын үлэлэстэн, сөптөөх, толору эппиттэри ыһылар.

Василий Васильевич Республика Президентигэр кандидатын быһыытынан бэйэтин кытта вице-президент кандидатынан Александр Васильевич Власовы талан ылбыта эмээ элбэһэ этэр. А.В.Власов идэтинэн инженер-экономист, Саха Республикатын Госудаарынай Муннабын (Ил Түмэн) Бэрээстэбинтэллэрин палататын председателин солбуйааччы, СР Компартиятын рескомун чилиэнэ.

Василий Васильевич ийэтинэн биһиги Чурапчыбыт Болототуттан төрүттээх. Болототтон биһиги улууспут кини туттар дьонно С.А.Новгородов, Н.Д.Субуруускай, В.С.Соловьев — Болот Боотур уо.д.а. силэстүүтүгэр, төрөөн-үөскээн аспыттары өйдөөн-санаан кэлэбин. Биһиги биэр дойдулаахпыт, бары дьириник убаастыр Афанасий Петрович Илларионовтыһынан Свердловскай куоракка биэрэ үөрэммит, кэлин сүлларга республикада биэрэ алтыһан үлэлэбит чугас табаарыһын быһыытынан биллэбин. Афанасий Петрович табаарыһын Василий Васильевич кини быһыытынан олус сүдүгү, дьон кыһалбатын толору өйдүүр, кинилэргэ мэлдьи көмөлөөр, өйүүр, сүбэһит быһыытынан сыаналыра.

Дьэ, мань барытын сыта-тура ырыһалаан баран, Василий Васильевичкэ итэһэллээх кини быһыытынан кини быбардыр хампааньыгар күүс-көмө буолан үлэлэһэ сүлдэбит. Дойдум дьонно Василий Васильевич биһиги улууспуттар тийдээһинэ кэлэн актыыбынайдык көрсүөхтэрэ, эһигини долгутар боппуруостарытыгар толору эппити ыһыахтара дьон эрэнэбин.

Василий Васильевич быбардааччылары кытта көрсүүтүгэр атын улуустарга элбэх кинини хаһан бара турар. Ол курдук, Покровскайга 400-тэн тахса, Хонууга 350-ча, Аммаа 300-тэн тахса быбардааччы сырытта. Быбарга дьэри кылгас биридэс халыытынан, Василий Васильевич улуус киниэрэгэр эр сүлдэр кыахтаах. Онон эһиликтэргэ биэр эмэ сиргэ сүлдэһэ. Ону быбардааччылар сөптөөхтүк өйдүөхтэрэ дьон эрэнэбин. Көрсүүтүгэр бары эһиликтэртэн делегациялар киирэн кыттыһы ыһыахтара, быбардааччыларга Василий Васильевич туһунан толору интэриэһэ дьон баа санаабын этэбин.

ПОПОВ В.Е.,
Саха Республикатын Президентигэр
кандидат Колмогоров В.В.
итэһэллээх кинитэ.

(Матырыйааллар СР Президентигэр
кандидат В.В. Колмогоров быбардыр
фандатыттан төлөнүлэр.)

Инн-бим Новгородостар сулууспаларыгар чизинэйдик, кыһамнылаахтык сыһыаннаһалларыгар, бириэсээгэз бэрэниилээх, эр санаалаах Аба дойдуну көмүскээччилэр иип-

СПОРТ

Аабааччы этин килээрэр

СПОРТЗАЛГА МОРФУНОВТАР ААТТАРЫН ИГЭРИЭХХЭ

КУУСТЭЭХТЭРИ БЫНААРЫ

Нууича дуобатыгар улус чемпионата бийил Чуралчыга физкультура уонна спорт сайдыныгар улахан өнөлөөх СР үтүөлээх учуутала Барахсанов П.Е. бириинигэр ананан барда. Итиннэ 66 дуобатчыт күөн көрүстүлэр, онтон 53-из маастарга кандидаттар. Түмүк маньын буолла:

Эр дыокио бастакы миэстэ Данилов Степа-8,5, иккис миэстэ Кулринов Павел-7,5, үлүс миэстэ Моастырев Вани-7,5 очко (чуралчылар).

Ветераннарга (55-60 саастаахтарга) бастакы миэстэ Пинигин С.С. (Чуралчы) - 6, иккис миэстэ Иванов И.Е. (Чакыр) - 6, үлүс миэстэ Чепалов Д.Ф. (Чуралчы) - 5 очко.

60-65 саастаахтарга бастакы миэстэ Смирников С.Ф. (Мугудай) - 6, иккис миэстэ Пинигин М.В. (Урэх - үөрэ) - 5, үлүс миэстэ Сазонов В.Н. (Болугур) - 4,5 очко.

65-тэн үөһэ саастаахтарга бастакы миэстэ Ноев П.С. (Чуралчы) - 6, иккис миэстэ Илларионов В.Д. (Хоптобо) - 5,5, үлүс миэстэ Моастырев Е.М. (Чуралчы) - 5,5 очко.

— 5,5 очко.

Дуахталларга бастакы миэстэ Платонова Ира - 8, иккис миэстэ Данилова Муся - 6,5, үлүс миэстэ Платонова Диана - 6,5 очко (чуралчылар).

50-55 саастаахтарга бастакы миэстэ Сивцева А.К. (Мугудай) - 4,5 очко.

55-60 саастаахтарга бастакы миэстэ Бирдынырова М.Н. (Чуралчы) - 6 очко.

Чемпионнарга, призердарга Барахсанов П.Е. харчынан анал бириинин, медаллары, грамоталары кини кыһа Захарова Надежда Поликарповна туттаргата.

Дуобат сана федерацията иннокентий маньык саастаабынан үлэлибэ: Саввина М.Н. - председатель, Марков И.Е. - толорооччу директор, председатели солбуйааччы, чилиингэр - Пинигин С.С., Пермяков В.А., Амисов В.Н., Собакина А.Д., Варламов П.А. (чуралчылар), Сивцев Н.И. (Мугудай), Оксешников Я.Р. (Хоптобо).

Н.КЫЧКИН, тренер.

БИНИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУНАНЫ

Күн ахсын Чуралчы-Дьокуускай-Чуралчы маршрутунан дыону таһабын. тел. 42-327.

Күн ахсын Чуралчы-Дьокуускай-Чуралчы маршрутунан дыону таһабын. тел. 41-774.

ПЕРЕМЕНАБА. ЭБЭТЭР МЭЛДЭХ ОБОЛОР
Аня ГЕРМОГЕНОВА (XI кылаас).

Роман МЕСТНИКОВ (XI кылаас)

ЭБЭРДЭЛИБИТ!

Убаастабыллаах Галина Исановна ФИЛИПОВАНЫ, Чуралчытаагы 5048 №-дээх Сибирскан бары үлэһиттарын, ветераннарын өрөгөйдөөх үбүлүүгүтүкэн итиитик, истииник эбэрдэлибит! Билигин, потребкооперация үлэһиттэрэ, эһиги үгүс түбүктээх, элбээтээх үлэһиттэр кизин билилээхтик, санын толкуйдаан олохтоо, килээрэн, бириинилээхтик, үтүө суобастаахтык, айымньылаахтык үлэлииргитин урдуктук сыаналыбыт.

Нэһилиинньэни, тэриэлэлэри өнөөнн харчылар үтүө түсүлүлөөх үлэһиттэр ситиһиллэр, кытаанах доробууданы, түс олохтотулар доолу-сорууну, үтүмүн үгүс үөрүүнү, сыйлабыт сындаатыны, эстибэт эрчими бабарыбыт.

Маарыкчааннаагы потребкооперация коллектива.

БИЛЭРИИ

Сэтгэний 24 күнүгэр, субботага, "Чуралчыгарострой" акционерной общество акционердарын уопсай муньахтара буолар. Бары акционердар сарсыарда 10 чаастан "Чуралчыгарострой" АО хойуоратыгар кэлэргит булгучулаах.

Общество сибистэ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Ремонтирую телевизоры, аудиоаппаратуру и бытовую технику. Тел. 42-381.

КӨННӨРҮҮ

Хайыат сэтгэний 20 күнүнээһи нүөмэрин төрдүс балаһатыгар "Махтанабыт" дьон сурууска корректор буруйунаан сыһа барбытын маньык кеннөрөн азырлыахтаах: "... ийэбит көмүс уугубун кетэхсүбүт убайдарбытыгар Дюдорев Д.П., Кожуров И.Е., күтүөттэрбитигэр Сивцев М.М., Павлов А., бырааттарбытыгар Игнатьев А.В., Федоров А.В., Полов М.Г., Дюдорев В.И..." дьон.

Редакция тулааннаахтарган тахсыбыт албас иһин бырастыгы тынарга көрдөһөр.

ылан, Советской Союз ыччаттарга сүүмүрдэммит хамаандатыгар кирисэн, Кулбада Гавана куоракка тийэн "Олимпийской эрэллэр" дьон нуруоттар икки ардыларынаагы турнирга кыттыбыта.

Иннокентий Морфунув Советской Союз уолаттарга 1970, 1971 сс. чемпиона, 1971 с. уолаттарга Советской Союз сүүмүрдэммит хамаандатыгар кириэн Япония Токио куоратыгар аан дойду уолаттарга түһүлгэтигэр кыттан V миэстэни ылбыта.

Арыылаахтан 1981 с. Иннокентий Аянитов спорт маастара буолбута. Очолорго нэһилик аччаттара арыгыны испэт, табыр тардыбат этилэр, үлэни-спорду өрө тутталлар. Оройуоннаах олох-бурга сылдыра, "Арыылаахтар дуо!" дьээрэ. Чакчы да чөл олохтоохторо, барыга-бары олус көхтөөхтөрө.

Быйыл саас, "Мин Сахам

сирэ-XXI үйэ" хамсааһынна кыттыһан, манна спортивнай саала тутуутун үлэтигэр күргүөмнээхтик түрүмүттүр. Онтуларын чистээхтик толорон, ити саалалара үлэбэ кириэр туруктаах. Төрөөбүт дойдуга тапталы кытта урдук спортивнай ситиһин ыкса ситимнээх. Спортсмен ханна да сириттэр алааһын, улууһун, республикатын аатын ааттар. Кини аатынан нэһиликэ, дыоно-сэргэтэ кизин тутар. Бу тутулуубут спортивнай саалаа Саха сиригэр түстүү сайдытыгар үгүс көлөһүнүгэр тохлут, Советской Союз Гимнин пьедестал урдук үктэлигэр туран элбээхтэ оонньоллут бири дьон кэргэнтэн тахсыбыт үс бырааттыы Морфунувтар ааттарынан нээтэр саамай сөптөөх динбин. Мань Арыылаах нэһилиэгин олохтоохторо өйүөхтэрэ дьон эрэбин.

П. КОРКИН.

Күндү балтым, эдьийбит, Чуралчы сэлэинньэтин олохтообо

ПЕТРОВА Надежда Прокопьевна

сэтгэний 19 күнүгэр үлүн ыарахан ыарыытан өлбүтүн, диригин курутуйан туран, аймахтарыгар, табыарыстарыгар, билэр дыонугар иһитиннэрэбит.

Эдьийэ, балта, быраата.

Талтыр, күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, Хатылыттан төрүттээх Хоптобо нэһилиэгин олохтообо, тыыл, үлэ ветерана

СОБАКИНА Мария Михайловна

үлүнүк ыараханньык ыалдьан сэтгэний 20 күнүгэр 94 сааһыгар өлбүтүн, диригин курутуйан туран, аймахтарыгар, үлэнииннээхтэригэр, билэр дыонугар иһитиннэрэбит.

Оболоро, күтүөттэрэ, кийинтэрэ, сизиннэрэ, хос сизиннэрэ.

Кутурбаннарын тизрдэллэр:

— Нэһилик олохтообо, колхознай тутуу, тыыл ветерана, гражданскай сарии уонна Аба дойду Улуу саринин кыттылаабын огдообото Собакина Мария Михайловна өлбүтүнэн кыһыгар Мария Константиновна Эверстова, уолугар Константин Константинович Собакинна, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр, чугас аймахтарыгар Хоптобо нэһилиэгин дыаһалтата, кырдыаастарын сибистэ.

— Тапталлаах ийэтэ Собакина Мария Михайловна өлбүтүнэн күндүтүк саныр кийинтэригэр, Диригинээһи дыаһыла-сад мед-үлэһитигэр Эверстова Мария Константиновна Дьокуускайтан, Намтан Эверстовтар, Чуралчы Диригинтэн Сергеевтар, Эверстовтар, Ивановтар.

Күндү быраалпыт, убайыт, Мырылаттан төрүттээх

СЕРГЕЕВ Дмитрий Петрович

хомолтолоохтук өлбүтүн, диригин курутуйан туран, аймахтарыгар, табыарыстарыгар, билэр дыонугар иһитиннэрэбит.

Убайа, эдьийэ, бырааттара.

Толөй нэһилиэгиттан төрүттээх, Хагалас улуунун Өктем бөлүөлэтин олохтоохторо кэргэнин Евдокия Саввична, Василий Васильевич уонна кинилэр сизиннэрэ Аина АММОСОВТАР чоолго түбэхтэн өлбүтүгүнэн аймахтарыгар Петр Харлампьевич, Мария Дмитриевна Поповтарга, Иннокентий Николаевич Аммосовка уонна юни дьон кэргэнигэр, бары аймахтарыгар дириг кутурбаннарын тизрдэбит.

Толөй нэһилиэгин дыаһалтата.

Алаартан төрүттээх, ДьПУ-1 4-с курсун студентката ОКОНЕШНИКОВА Лариса Владиславовна ыарахан ыарыытан эмискэ өлбүтүнэн дириг кутурбаннарын тизрдэллэр:

— Эбэтигэр Дария Васильевна, эһэтигэр Гаврил Иннокентьевич, биригэ төрөөбүтүгэр, аймахтарыгар Алабар нэһилиэгин дыаһалтата.

— Таптыр балта Лариса олохтон туораабытынан дьүөгэлэригэр Оксешникова Мария Гаврильевна уонна кини дьон кэргэнигэр Мугудайтан Оксешниковтар, Мэнэ-Хагаластан Сергучевтар, Чыаппараттан Маргарита Оксешникова, Чуралчытан Раиса Барахкова, Нина Протодаконова, Дьокуускайтан Алексеев.

Редактор ПОПОВ Г.Г.
ЛАДЫРЫСЫТ: 678670 Чуралчы сэд.
Бары Маркс уул. 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор - 41-332, отделекар - 41-285.
E-mail: sanaoloh@churapchakhu.ru

Хайыаты таргызаччылар: Саха Республикатын Правительствота, Улуус дыаһалтата, Редакция Хайыат сахалыы тылынан оотуорунньука, чэппиэрэ, субуотала тахсар.
Хайыат индекса: 54907

"Сага олох" редакционнай-издательской холбоһук. Офсетнай бөчөөт.
Сахааһын №-рэ 137. Тираж 1950. 21.11.2001 с. бөчөөккө барылына.

Автор сурутар этилэр санаа редакция позициятыгар мэддэн сөн түбөһөр буолбатах. Сурууска мыйыллар чакчылар кырдыкстаахтарыгар эһиэтинэһи автор үс байата сүтөр.